
הגדה
של
פסח
בארי

בּוֹא וְאֶשַּׁק לֵב בְּנֵי הָאָדָם,
עִם יֶרֶק שָׂדוֹת וְשָׁמַיִם שֶׁל אוֹר.
גּוּפְךָ לֹא רוּחַץ עוֹד מֵחֶלְאָה וָדָם,
אַךְ לִבְּךָ מְפַרְכֵּס מְזֻכָּךְ וְטָהוֹר.

בּוֹא וְאָנִיף אוֹתְךָ מַטָּה וָרֹם,
וּלְאַרְבַּע הָרוּחוֹת לֵדָתְךָ אֲבַשֵּׂר.
נָבְטוּ שִׁבֳּלִים בַּמֶּרְחָב, וְיֵשׁ יוֹם
וְהֵידַד הַקּוֹצְרִים מִלְּבָבְךָ יְנַסֵּר...

הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ,
הָעֲנָנִים הִתְפַּזְּרוּ וְאֵינָם,
הַשָּׂדוֹת מוֹרִיקִים וּמְשַׂגְשְׂגִים.

עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי
קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי וּלְכִי לָךְ,
כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר
הַגֶּשֶׁם חָלַף, הָלַךְ לוֹ;
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ.
הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ
וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ.

יוֹם חָדָשׁ!
רִנַּת אָבִיב עוֹנָה שׁוּב מַעֲנִית:
הָקִיצָה! חֲיֵה-נָא בַּשֵּׁנִית!
רְאֵה, מַסַּע הָעֲרָפֶל
מִכְּבָר נָמוֹג תּוּגוֹת.
רְאֵה, עָמִיר נֵעוֹר
בְּגִבְעוֹלָיו זוֹרֶמֶת הַזְּרִיחָה.
הַשְׁכִּימָה אֶל עֵינָיו הָעֲנוּגוֹת,
אֶל הַזֹּמֶר הַזָּהוֹב.
אֶל הַיָּרוֹק וְהַפְּרִיחָה.

עַל הַפְּרִיחָה אֲשֶׁר לֹא תַמָּה,
עַל שֶׁפַע, זֶה גָאָה בְּיוֹם רָעָה
שְׁדוֹתֵינוּ חֵן עוֹד לֹא הָיָה

עַל אַהֲבָה אֲשֶׁר הֵנִיבָה
כָּל שְׂדֵה עָמָל רָמוּס, כָּל עֵץ חָרוּךְ –
עַל זְמַן שֶׁשִּׂגְשֵׂג: בָּרוּךְ! בָּרוּךְ!

הוֹי לִבְלְבִי, אַרְצִי, וַאֲבִיבֵךְ
אַל יֻשְׁבְּתוּ לָעַד! כְּרֹב אֶבְלִי,
כִּפְלַיִם שְׂאִי פְּרָחֵךְ! כִּפְלַיִם שֶׁלִּי!

לִקְרַאת אָבִיב נָרוֹן בְּקוֹל
נַכֶּה בַּתּוֹף, נַרְבֶּה מָחוֹל,
תָּשִׂישׂ נִשְׁמַת כָּל חָי.
אֲשֶׁר זָרַע – יָגִיל יָשִׁיר,
כִּי בָא קָרֵב מוֹעֵד קָצִיר,
גָּמַל יְבוּל שָׂדַי,
גָּמַל יְבוּל שָׂדַי.

לִקְרָאת אָבִיב הֵיטִיבוּ רוֹן
אָדָם וָנִיר, פָּרִים וָצֹאן,
כִּי בָר מָלְאוּ שָׂדוֹת.
לְקוֹל חָלִיל רוֹעִים עָלֵז
יִשְׂמַח הָעֵדֶר עַל הַגֵּז,
יִשָּׂא רַגְלָיו יִרְקוֹד,
יִשָּׂא רַגְלָיו יִרְקוֹד.

בְּרוּכָה אֲדָמָה, הִצְמַדְתְּנוּ לְחַג
לוּ רַק רֶגַע אֶחָד שֶׁל חֶדְוָה
רַק תְּמוֹל הִתְהַלַּכְנוּ פֹּה נוֹהִים
כְּתַנִּים עַל סְלָעִים וְחוּרְבָה.

רַק תְּמוֹל עוֹד לֶהָג כָּל רוֹאֶה פְּרוּס חָזוֹן
כִּי שָׂדֵךְ הוּא צָמוּק וְרַחְמֵךְ כִּי עָקָר
בְּרוּכָה אַתְּ חַיַּי עַל הַפְּרִי שֶׁהֵנַבְתְּ
הֵן הָיִית כִּנְוֵה בַּמִּדְבָּר.

וְאַף כִּי גֵּוֵךְ פֹּה צָרוּב, לֹא עָנֹג
וְכַפֵּךְ כֹּה סַלְעִית וּכְבֵדָה –
נְקַבֵּל בִּבְרָכָה וּבְרֶנֶן יַלְדוּת
כָּל לֶטֶף רוּחֵךְ הַצּוֹרָה.

רָאִינוּ עֲמָלֵנוּ –
כַּעֲמַל הַנְּמָלִים
כָּל אִישׁ יָבִיא כְּעֹמֶר אֲלֻמּוֹת
גְּדִישׁ–דָּגָן יָקוּם לְתַלְפִּיּוֹת;
וְשִׁבֳּלָיו פְּנִימָה,
פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים.

רָאִינוּ עֲמָלֵנוּ –
הוּא עֲמַל הַנְּמָלִים
שִׁמְרוּ, אֵפוֹא, אַחִים אוֹגְרֵי הַבַּר
לְיוֹם מָצוֹר, יָעוּט אוֹיֵב וָצָר –
הַשִּׁבֳּלִים פְּנִימָה,
פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים.

גֶּשֶׁם בָּרוּךְ הוּא - בָּרוּךְ שְׁמוֹ
חֶסֶד רָטֹב מִשָּׁמַיִם
שִׁירוּ לַלֶּחֶם כִּי טוֹב טַעֲמוֹ
שִׁירוּ תּוֹדָה לַמַּיִם.

לָרֶגֶב הַבִּיטוּ, תּוֹכוֹ כְּבָרוֹ
חַם עֲפָרוֹ וְזָרוּעַ
אֶרֶץ בָּרְכִי שֶׁהַכֹּל בִּדְבָרוֹ,
בָּרְכִי עַל מָטָר וְעַל רוּחַ.

כִּי שַׁשְׂתְּ אֱלֵיטַל זֶה גַּנֵּךְ הוּא רָטֹב -
יְבוֹרְכוּ בָּךְ שָׁדַיִם וָרֶחֶם
הוֹדוּ לַלֶּחֶם, לַלֶּחֶם כִּי טוֹב -
ה ו ד ו לַ לֶּ חֶ ם.

כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ
וּקְצַרְתֶּם אֶת קְצִירָהּ
וַהֲבֵאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם.

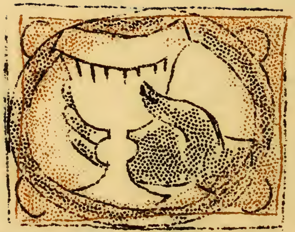

ע ֹמ ר   ע ֹמ ֶ ר
ת ְב וּ א ָ ה   ח ֲד ָ שׁ ָ ה
נֶאֱגֹד אֲגֻדִּים   בַּ בָּ ר,
נְאַלֵּם אֲלֻמּוֹת   בַּ בָּ ר.

בְּשׂוֹרָה טוֹבָה הֵבֵאתִי
כִּי הַגָּן נִמְלָא אוֹרָה
וּבַיַּעַר וּבַחֹרֶשׁ
כָּל צִפּוֹר אוֹמְרָה שִׁירָה.

כִּי בְּכָל פִּנָּה הַפֶּסַח
אֶת רוּחוֹ הַטּוֹב נוֹתֵן
וְאָבִיב כְּבָר בְּאַרְצֵנוּ
זְמַן חֵרוּת וְגִיל וָחֵן.

כּוֹס רִאשׁוֹן –

כּוֹס יְשׁוּעוֹת נִשָּׂא לִיצִיאַת יִשְׂרָאֵל
מִגּוֹלָה לִגְאוּלָה, מִשִּׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת
לְקוֹמְמִיּוּת בְּאַרְצֵנוּ,
לְ חַ יִּ י ם   וְ לִ י שׁ וּ עָ ה !

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים
בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב.

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים.

הִגִּיעַ לֵיל פֶּסַח
כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ
אוֹמֵר הַלֵּל
כִּי בַּלַּיְלָה הַזֶּה
אוֹצְרוֹת מִלִּים נִפְתָּחִים

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִים חָמֵץ וּמַצָּה
הַלַּיְלָה הַזֶּה - כֻּלּוֹ מַצָּה.

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ מְסֻבִּין הוֹרִים
לְחוּד וִילָדִים לְחוּד; הַלַּיְלָה הַזֶּה -
כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין, הוֹרִים וִילָדִים,
אָבוֹת וּבָנִים יַחְדָּו.

מַה נִּשְׁתַּנָּה. הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת הָיוּ יְשׁוּבֵינוּ נְתוּנִים
בְּמָצוֹר וּסְבִיבֵנוּ אוֹיְבִים מוּסָתִים,
הַלַּיְלָה הַזֶּה – יוֹשְׁבִים אָנוּ לָבֶטַח
בְּבֵיתֵנוּ וִישׁוּבֵינוּ פּוֹרְחִים.

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת הָיִינוּ עוֹרְכִים חַג-
חֵירוּתֵנוּ כְּשֶׁאָנוּ בַּחֲסָדֵי שִׁלְטוֹן זָר,
הַשָּׁתָא הִנְנוּ בְּנֵי חוֹרִין בְּאַרְצֵנוּ
הַחָפְשִׁית – מְדִינַת יִשְׂרָאֵל.

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם

וַיּוֹצִיאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד
חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה: וַאֲפִילוּ
כֻּלָּנוּ חֲכָמִים, כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים,
כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצְוָה
עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם:
וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

עֲבָדִים הָיִינוּ

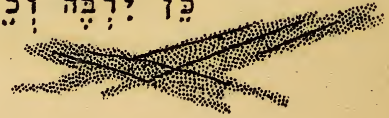
עַתָּה בְּנֵי חוֹרִין.

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר
חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת עַצְמוֹ
כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים.

בִּמְתֵי מְעַט יָרְדוּ

אֲבוֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה
וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל
וְעָצוּם. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
פָּרוּ וַיִּרְבּוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיַּעַצְמוּ
בִּמְאֹד, מְאֹד וַתִּמָּלֵא
הָאָרֶץ אוֹתָם.
וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם
אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר
אֶל עַמּוֹ: הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ, הָבָה נִתְחַכְּמָה
לוֹ פֶּן יִרְבֶּה. וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
בַּעֲבוֹדָה קָשָׁה. וַיְצַו פַּרְעֹה
- "כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד - הַיְאֹרָה
תַּשְׁלִיכֻהוּ". וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
וַתַּעַל שַׁוְעָתָם מִן הָעֲבֹדָה;
וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ -
כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ.

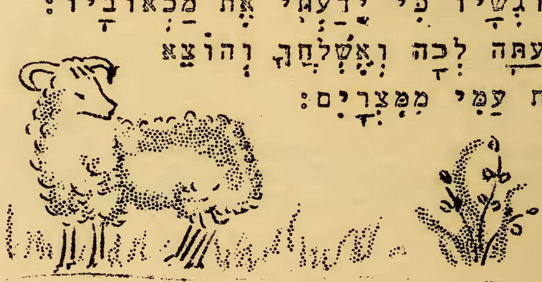
מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם
וְעֵינַי מְקוֹר דִּמְעָה
וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה
אֵת חַלְלֵי בַת עַמִּי.

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים
רָחֵל מְבַכָּה אֶת בָּנֶיהָ
מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם.

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא
אֶל אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלוֹתָם:

וּמֹשֶׁה הָיָה רוֹעֶה צֹאן יִתְרוֹ חוֹתְנוֹ
כֹּהֵן מִדְיָן. וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן אַחַר
הַמִּדְבָּר וַיָּבוֹא אֶל הַר הָאֱלוֹהִים חוֹרֵבָה:
וַיַּרְא וְהִנֵּה הַסְּנֶה בּוֹעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה
אֵינֶנּוּ אֻכָּל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה נָּא
וְאֶרְאֶה אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדוֹל הַזֶּה, מַדּוּעַ
לֹא יִבְעַר הַסְּנֶה: וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלוֹהִים
מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר אַל תִּקְרַב הֲלוֹם,
שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת קֹדֶשׁ הוּא:
וַיֹּאמֶר יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת עֳנִי עַמִּי
אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם, וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי
נוֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֹבָיו:
וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ וְהוֹצֵא
אֶת עַמִּי מִמִּצְרָיִם:

לֵךְ בּוֹא מִצְרַיְמָה וּבָאתָ אֶל הַנַּעֲנִים
וְהָאוּמְלָלִים, אֶל כָּל הַנֶּאֱנָחִים
וְהַנִּדְכָּאִים וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי עֲבָדִים
הֵם – וְהֵם לֹא יָבִינוּ, כִּי אוּמְלָלִים
הֵם – וְהֵם לֹא יֵדְעוּ וְכִי גָדוֹל עָנְיָם
וּגְדוֹלִים מַכְאוֹבֵיהֶם וְנוֹרָא לַחֲצָם –
וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ; וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם
וּבְחוֹזֶק-יָד וְגָאַלְתָּ אוֹתָם:
וְעַם רַב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ
וַאֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ, וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם
אֲשֶׁר מִסָּבִיב אֲשֶׁר רַע וָמַר לָהֶם.
וְהָיִיתָ לְאָב לַהֲמוֹן אָדָם
וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו וְעָשִׂיתָ
מִן הַתּוֹלָעִים – אָדָם
וּמִן הָאָדָם – עַם
וּמֵעַפְרוֹת חוֹל
– אֶרֶץ.

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לוֹעֵז
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ
יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו.
הַיָּם רָאָה וַיָּנוֹס
הַיַּרְדֵּן יִסּוֹב לְאָחוֹר
הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן.
מַה-לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסּוֹב לְאָחוֹר
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן.
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב.

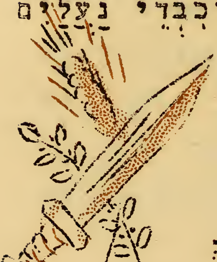
קוּמוּ, תּוֹעֵי מִדְבָּר,
 צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב,
 עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה.
רַב-לָכֶם לָנוּעַ,
 לָנוּד בָּעֲרָבָה –
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה.
קוּמוּ אֵיפוֹא, נָדִים!
 עִזְבוּ אֶת-הַשְּׁמָמָה!
אַךְ אַל-יַעַל קוֹלְכֶם,
 דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה!
אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע
 קוֹל אֱלוֹהַּ דּוֹבֵר;
"לֵךְ! הַיּוֹם אֶל-אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עוֹבֵר!
לֹא! לֹא לֶחֶם קְלוֹקֵל,
 שְׂלָו וּדְגַן שָׁמַיִם, –
לֶחֶם עֶצֶב תֹּאכַל,
 פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!
לֹא, לֹא אֹהֶל תֹּהוּ
 בַּעֲלִיּוֹת שְׁחָקִים –
בַּיִת אַחֵר תִּבְנֶה, וְאֹהֶל אַחֵר תָּקִים!.."

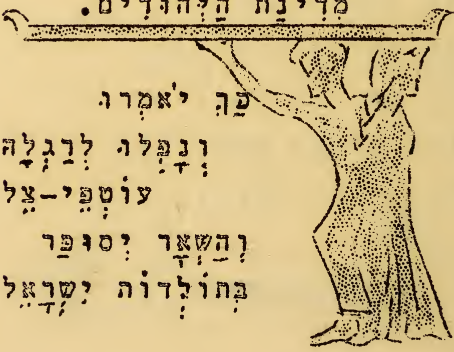
כּוֹס שֵׁנִי –

כּוֹס גְּאוּלָּה נִשָּׂא לְנִתּוּק מוֹטוֹת
עַבְדוּת בִּמְלֹא תֵבֵל, לִפְדוּת עֲמֵלִים,
לְחַיִּים וְלִגְאוּלָּה!

– וְהָאָרֶץ תִּשְׁקוֹט, עֵין שָׁמַיִם אוֹדֶמֶת
תְּעַמְעֵם לְאִטָּהּ
עַל גְּבוּלוֹת עֲשֵׁנִים
וְאֻמָּה תַּעֲמוֹד קְרוּעַת לֵב
אַךְ נוֹשֶׁמֶת
לְקַבֵּל אֶת הַנֵּס
הָאֶחָד וְאֵין שֵׁנִי
הִיא לַטֶּקֶס תִּכּוֹן, הִיא תָּקוּם
לְמוּל סַהַר
וְעָמְדָה טֶרֶם יוֹם, עוֹטָה חַג
וְאֵימָה
– אָז מִנֶּגֶד יֵצְאוּ נַעֲרָה וָנַעַר
וְאַט אַט יִצְעֲדוּ הֵם אֶל מוּל הָאֻמָּה
לוֹבְשֵׁי חוֹל וַחֲגוֹר וְכִבְדֵי נַעֲלַיִם
בַּנָּתִיב יַעֲלוּ הֵם,
הָלוֹךְ וְהַחְרֵשׁ,
לֹא הֶחֱלִיפוּ בִּגְדָם,
לֹא מָחוּ עוֹד בַּמַּיִם
אֶת עִקְּבוֹת יוֹם הַפֶּרֶךְ
וְלֵיל קַו הָאֵשׁ.

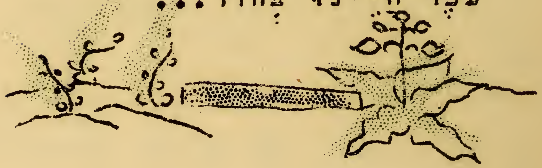
עֲיֵפִים עַד בְּלִי קֵץ, נְזִירִים מִמַּרְגֹּעַ
וְנוֹטְפִים טַלְלֵי נְעוּרִים עִבְרִיִּים –
הֵם הַשְּׁנַיִם יִגְּשׁוּ
וְעָמְדוּ לִבְלִי נֹעַ,
וְאֵין אוֹת, אִם חַיִּים הֵם אוֹ יְרוּיִים.
אָז תִּשְׁאַל הָאֻמָּה,
שְׁטוּפַת דֶּמַע וָקֶסֶם
וְאָמְרָה: מִי אַתֶּם? וְהַשְּׁנַיִם,
שׁוֹקְטִים
יַעֲנוּ לָהּ: אֲנַחְנוּ מַגַּשׁ-הַכֶּסֶף
שֶׁעָלָיו לָךְ נִתְּנָה
מְדִינַת הַיְּהוּדִים.

כָּךְ יֹאמְרוּ
וְנָפְלוּ לְרַגְלָהּ
עוֹטְפֵי-צֵל
וְהַשְּׁאָר יְסֻפַּר
בְּתוֹלְדוֹת יִשְׂרָאֵל.

רְאִי, אֲדָמָה
הֲאֵ לָךְ הַטּוֹבִים בְּבָנֵינוּ,
נוֹעַר טְהָר חֲלוֹמוֹת,
בָּרֵי לֵב, נְקִיֵּי כַּפַּיִם,
טֶרֶם חֶלְאַת אֲדָמוֹת.
וְאֶרֶג יוֹמָם עוֹד שֶׁתִי
אֶרֶג תִּקְווֹת יוֹם יָבוֹא,
אֵין לָנוּ טוֹבִים מִכָּל אֵלֶּה.

אַתְּ הֲרָאִית? וְאֵיפֹה?
וְאַתְּ תְּכַסִּי עַל כָּל אֵלֶּה.
יַעַל הַצֶּמַח בְּעִתּוֹ!
מֵאָה שְׁעָרִים הוֹד וָכֹחַ,
קֹדֶשׁ לְעַם מְכוֹרָתוֹ!
בָּרוּךְ קָרְבָּנָם בְּסוֹד מָוֶת,
כֹּפֶר חַיֵּינוּ בְּהוֹד...

נִזְכּוֹר אֶת רִבְבוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל אַחֵינוּ
וְאַחְיוֹתֵינוּ שֶׁנִּכְרְתוּ בְּלֹא עִתָּם,
אֲשֶׁר נָפְלוּ בְּמַעַרְכוֹת הַקְּרָב וַאֲשֶׁר
אָבְדוּ תַּחַת הֶחֳרָבוֹת וְעִיֵּי-הַמַּפּוֹלֶת,
אֲשֶׁר הֵרִימוּ אֶת נֵס-הַמֶּרֶד
וַיְקַדְּשׁוּ אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל, בְּלָחֳמָם עַל
כְּבוֹדוֹ וּבְנָפְלָם בֵּין חוֹמוֹת
הַגֵּיטָאוֹת וּבְלִבָּם חֲזוֹן הָעֲלִיָּה
לַמּוֹלֶדֶת, אֱמוּנָה בָּאָדָם וּבִגְאוּלַת
יִשְׂרָאֵל.

יִזְכּוֹר עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַטּוֹבִים בְּבָנָיו
בָּרֵי-לֵב וּטְהוֹרֵי חָזוֹן, רֵאשִׁית-אוֹנֵנוּ
בָּאָרֶץ וּשְׁאֵרִית-נַחֲלָתֵנוּ מִן הַגּוֹלָה
שֶׁאָחֲזוּ בַּנֶּשֶׁק לְהָגֵן עַל כְּבוֹדוֹ וְעַל
עַצְמָאוּתוֹ וְהִרְווּ אֶת אַדְמָתוֹ בְּדָמָם.

יִזְכּוֹר עַם יִשְׂרָאֵל אֶת
כָּל שֶׁנִּסְפּוּ בְּמַעַרְכוֹת
גְּאוּלָתוֹ וּבְמוֹתָם
צִוּוּ לָנוּ אֶת הַחַיִּים.

מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה
יֵשׁ שָׂכָר לִפְעוּלָּתֵךְ וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב:

נַחֲמוּ, נַחֲמוּ עַמִּי!
עַל הַר גָּבֹהַּ עֲלִי לָךְ
מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן!
הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ
מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלָיִם!
הָרִימִי אַל תִּירָאִי!
אִמְרִי לְעָרֵי יְהוּדָה:
הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן
וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ,
בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ,
הָרָה וְיוֹלֶדֶת יַחְדָּיו
קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה:

באנו לארץ הקדומה ואהבת קדומים
בלב ליצור מחדש את חיינו, את
תורתנו. אבותינו בגולה למדו תורה
מגוילים, מאותיות. אנו כותבים
אותיות וגוילים מן החיים, מהשדות
העמקים וההרים; מן הסלעים והים,
מן הארץ הקדומה ומן הישימון.
תורה חדשה היא לנו והמשך. המשך
ולא חזרה. איננו שבים לחיים
שכבר כבו. חוליות חדשות אנו
מחשלים בשלשלת הדורות.
נטשנו את הגלות, מרדנו במשטר
הקיים, אמרנו: לא כפר דל-קומה,
עני בחומר וברוח; לא עוד עיר
נתוקה מן הטבע והעץ, לא בתי
חומה המסתירים שמים וארץ; לא
לחם נמכור בחנויות, לא חזון -
בכסף, לא יופי תלוש, לא מדע
לשם פרנסה, לא תלות בבעלי רכוש.
ישוב אחר נבנה - גדול וגדל.
בחיק הטבע ייבנה ואפקים סביב לו.

ישוב ששדות לו ומלאכה וחרושת,
חיי רוח וחברות, חדות יצירה
ושירה ורקוד. חבריו אנשים
מבטאים ביצירתם ובמחולם את נפשם,
את מאווייהם, אהבת האדם ותשוקה
ליופי וכמיהה לכוח, ואת הכוח
הגואה בהתלכד עדת-אדם.
מפעלינו רק ראשית הוא, דגל. הוא
לא כתוב שחור על גבי לבן. הוא
כתוב בירק העצים ובלובן הבתים,
שחור השדות החרושים. לא תורה
קפואה היא תורתנו. יש תמיד
להעלות אותה ולהתרומם אתה. בשעה
שהניפונו את הדגל, עניים היינו
ודלים, אבל חזוננו וחלומנו היו
שיר.

כיום שגבנו בחומר וברוח, אין
יחף בינינו ואין רעב,
וצהלת ילדינו עולה
בחצרותנו.

הקבוץ כעריו פתוחים לכל אדם עובד, לכל יהודי עולה. משפחתנו - עם ישראל כולו. ביתנו - ארץ-ישראל כולה, מים ועד מדבר. שליחותנו - גאולה לעם כולו, לארץ כולה.
הכרתנו - הקומונה דרך לישראל בארצו, עתיד כל עם עלי אדמות.
ובחג החרות תעל קריאתנו
להמוני בית-ישראל המתקבצים
מגלויות:

ביתנו פתוח!
ב ו א ו !

כּוֹס שְׁלִישִׁי

כּוֹס בְּרָכָה נִשָּׂא לָנוּ וְלִבְנֵינוּ
וּלְכָל מַעֲשֵׂי יָדֵינוּ,
לִפְרִי הָאֲדָמָה וְלִתְנוּבַת הָאָדָם,
לְיוֹם הֶעָמָל וּלְחַגֵּי הַשִּׁתּוּף,
לְחַיִּים וְלִבְרָכָה!

הִנֵּה יָמִים בָּאִים
וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקֹּצֵר
וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס
וְכָל הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה

וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל
וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ,
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת יֵינָם,
וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיהֶם,

וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם
וְלֹא יִנָּתְשׁוּ מֵעַל
אַ דְ מָ תָ ם.

בְּכָל מַעַרְכוֹת הָאֱנוֹשִׁיּוּת לְחֵרוּת שָׁם
הָיִינוּ. בְּכָל שְׂדֵה קֶטֶל שֶׁל מְדוּכָּאִים,
בְּכָל "יְצִיאַת מִצְרַיִם" שֶׁל כָּל הָעַמִּים
וְכָל הַדּוֹרוֹת, עַל גַּרְדּוֹם וְעַל מוֹקֵד,
בְּבָתֵּי-כֶלֶא וְעַל בָּארִיקָדוֹת, מְלוּמְדֵי
קְרָב אֲנַחְנוּ וּמְלוּמְדֵי מַפָּלָה. שֶׁבַע
נִפּוֹל, שֶׁבַע נָקוּם.

עַד בּוֹא הַיּוֹם וְהָיָה דִּגְלֵנוּ לְדֶגֶל
הַחֶבְרָה הַמְשׁוּחְרֶרֶת, עַד יָקוּם הָאָדָם
בִּמְלוֹא קוֹמָתוֹ וְיִתְגַּלֶּה לְעֵין-כָּל
בְּאוֹר הַנְּצָחִים הַצָּפוּן בּוֹ, כְּשֶׁדַּעְתּוֹ
רְחָבָה וְלִבּוֹ טָהוֹר וְיָדָיו נֶאֱמָנוֹת
וְחַיָּיו חֹפֶשׁ וָצֶדֶק וְעֶבֶד אַיִן, לֹא
עֶבֶד עִבְרִי וְלֹא עֶבֶד כְּנַעֲנִי. לֹא
עֶבֶד כּוּשִׁי וְלֹא סִינִי, וּכְבוֹד כָּל
אָדָם רֹאשׁ פִּנָּה הוּא
לַחֶבְרָה הַמִּשְׁתַּחְרֶרֶת.
בּוֹא יָבוֹא הַיּוֹם הַהוּא!

כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל,
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח!

אִם נָכְרִי פֹּה אַתָּה וְאֵין לְךָ מִבְטָח,
בַּדֶּרֶךְ הָרְחוֹקָה אִם כֹּחֲךָ תָּשׁ –
אָרוּר הַגֶּבֶר אֲסָמוֹ לֹא יִפְתַּח,
מִפִּתּוֹ לֹא יַעֲנִיק לֶעָנִי, לָרָשׁ.

כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל,
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח!

לְדַבֵּר אֵל כִּי תִצְמָא וְנַפְשְׁךָ תִּכְלֶה
לְאוֹר יָהּ, כְּצִפּוֹר נִלְכֶּדֶת בַּפַּח –
עָשִׁיר אָנֹכִי בָּרוּחַ וְלֹא אֶכְלָא,
וְקַמְתָּ וּבָאתָ, אָחִינוּ הַמָּךְ.

כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל,
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח!

חֲסַל סֵדֶר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ

בְּכוֹס רְבִיעִי

נְבָרֵךְ

עַל הַגֶּפֶן

וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה

וְעַל אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה

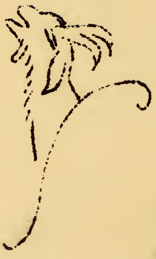
שֶׁהוּנְחֲלָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ

לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ

וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ

האזינו חבריא
מעשה בחד גדיא,
הספור איש לא בדה,
כך כתוב ב"הגדה"
חד גדיא.

אבא אל השוק הלך
וקנה גדי צח ורך
זה הגדי – גדי עיזים
הוא קנה בשני זוזים.
חד גדיא.

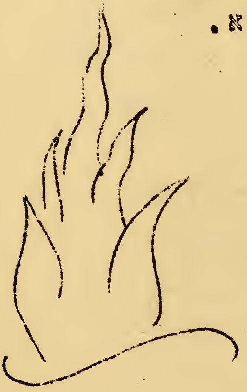
החתול ארך שפם
מחשבה רעה זמם,
את הגדי תפש בכף
ואחר אותו טרף.
חד גדיא.

זאת ראה והתמרמר
הכלבלב שבחצר,
לזולל הוא לא סלח
ונשך אותו נשך.
חד גדיא.

מן החוץ זנק מקל,
על הכלב התנפל
ובקצב רב חבט
והרביץ בו מכל צד.
חד גדיא.

השתולל אז שביב האש
במקל לנקום בקש,
התלקח: פיף ופף –
המקל כליל נשרף.
חד גדיא.

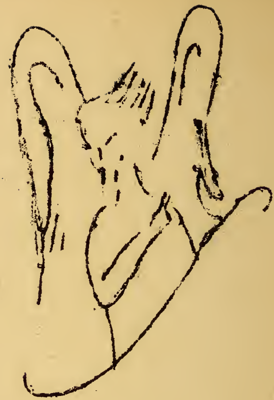
שטף מים, מים גל
על האש קפץ חיש קל
השתרע רגע קט,
והאש כבתה מיד.
חד גדיא.

בא השור אל האגם
את המים הוא לגם,
כל המים אשר בו
הוא הכניס לתוך קרבו.
חד גדיא.

הטבח בחר קרבן
את השור הגרגרן,
והשחיז את הסכין -
ארוחת בשר הכין.
חד גדיא.

משמים בא מלאך,
והפיל את הטבח
שמאן רוחו עצר,
והכריע את השור.
חד גדיא.

ברקיע קול יקרא
קץ לרשע קץ לרע!
מן הארץ שד יתם,
ושלום על העולם.
חד גדיא.

חסל סדר פסח